

POSTANOWIENIE

15 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 15 lipca 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa D.K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej D.K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 24 maja 2024 r., I ACa 553/22,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.**

ag

UZASADNIENIE

Powód D.K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 24 maja 2024 r. w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w K. o zapłatę.

W odpowiedzi pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, które ujęto w formie pytania: „czy początek 3-letniego biegu przedawnienia roszczenia wynikającego z art. 442¹ § 1 i 3 k.c., o zadośćuczynienie, którego podstawą (roszczenia) jest niezapewnienie osobie osadzonej odpowiednich warunków bytowych rozpoczyna swój bieg od momentu osadzenia w areszcie śledczym czy od momentu zakończenia odbywania ostatniego z okresów pozbawienia wolności w areszcie śledczym w sytuacji, gdy poszczególne niedogodności ujawniały się sukcesywnie podczas pobytu skarżącego w areszcie śledczym, tj. miały charakter ciągły”. Ponadto skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi z powodu

oczywistego naruszenia art. 442¹ § 1 i 3 k.p.c., co miało spowodować również oczywiste naruszenie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 235² § 1 pkt. 1,2 i 5 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05, i z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Istotne zagadnienie prawne nie występuje, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w określonej kwestii, a nie zachodzi potrzeba jego zmiany.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że art. 442¹ § 1 k.c. wiąże rozpoczęcie biegu przedawnienia roszczenia z tytułu czynu niedozwolonego ze stanem świadomości poszkodowanego co do zaistnienia szkody i osoby za nią odpowiedzialnej. Nie chodzi o zdobycie przez poszkodowanego całkowicie pewnej wiedzy o tych dwóch podstawowych elementach współkształtujących odpowiedzialność odszkodowawczą, gdyż prowadziłoby to do subiektywizacji tych przesłanek i oceniania ich wyłącznie z punktu widzenia stanu świadomości poszkodowanego, co jest niedopuszczalne. Przez chwilę uzyskania wiedzy o sprawcy należy rozumieć chwilę uzyskania takich informacji, które oceniane obiektywnie, pozwalały z wystarczającą dozą prawdopodobieństwa, przypisać sprawstwo konkretnemu podmiotowi (postanowienie Sądu Najwyższego z 30 sierpnia 2022 r., I CSK 2960/22).

Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na

pierwszy rzut oka (zob. postanowienia SN z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała przyjąć, aby skarga kasacyjna była – w przyjętym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

Wniosek ujawniał ponadto w tej materii argumentacyjną sprzeczność. Jasne jest bowiem, że albo w sprawie występuje zagadnienie prawne, a więc kwestia trudna, dotychczas nierozstrzygnięta i wymagająca pogłębionej analizy, albo też skarga jest zasadna w sposób oczywisty, co zakłada niewystępowanie w sprawie żadnych zagadnień prawnych, poważnych wątpliwości interpretacyjnych lub rozbieżności w orzecznictwie (zob. postanowienia SN z 4 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, i z 18 października 2016 r., I UK 466/15).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Z uwagi na sytuację osobistą i materialną skarżącego, Sąd Najwyższy postanowił nie obciążać go kosztami postępowania kasacyjnego (art. 102, art. 108 § 1, art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.). Z kolei wniosek pełnomocnika procesowego o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym nie został uwzględniony, ponieważ złożony wniosek nie zawierał koniecznego oświadczenia, że opłata należna pełnomocnikowi nie została zapłacona w całości lub w części (§ 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, Dz. U. z 2024 r. poz. 763) (zob. postanowienia SN z 22 września 2011 r., V CZ 66/11, z 16 listopada 2016 r., I CZ 74/16, z 7 września 2018 r., III CZ 27/18, z 21 maja 2020 r., V CSK 562/19, z 26 maja 2020 r., IV CSK 662/19 i z 10 czerwca 2022 r., I CSK 1054/22).

(M.T.)

[a.]